

**Likelydende brev sendt til en
rekke aktører i bransjen**

Deres ref.

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)

Dato

BØ sak nr.1476-2000

22.08.2000

Saksbehandler

Bente Øverli

Dir.tlf: 23 400 608

Forbrukerombudets krav til skole/barnehagefotografering

Forbrukerombudet (FO) skal føre tilsyn med at de næringsdrivendes markedsføring og avtalevilkår er i samsvar med markedsføringsloven. Særtrykk av loven følger vedlagt.
./.

I de senere årene har FO mottatt flere henvendelser vedrørende næringsdrivendes salgsrutiner ved fotografering på skoler/barnehager. Det har vist seg at både markedsføringen og avtalevilkårene til flere av selskapene har vært i strid med markedsføringslovens bestemmelser. I forbindelse med nytt skole/barnehageår finner jeg det derfor hensiktsmessig å informere om de krav som FO stiller til slik fotografering, slik at eventuelle fremtidige tvister kan unngås.

Jeg anmoder om at de næringsdrivende som FO ikke allerede har gjennomført forhandlinger med endrer sin markedsføring og avtalevilkår i tråd med retningslinjene nedenfor.

Et hovedproblem synes å være at bildene blir overlevert den mindreårige eleven med tilbud om kjøp. Dersom bildene ikke ønskes, må de returneres innen en viss frist i egen returkonvolutt. Etter denne fristen anses mottager for å ha akseptert tilbudet.

En slik markedsføringsmetode anses i strid med markedsføringslovens § 1 som forbyr urimelig markedsføring ovenfor forbruker. Det følger av FO's praksis at det må anses som urimelig, og dermed i strid med mfl. § 1, å benytte en markedsføring hvor forbrukerne anses for å ha inngått en kjøpsavtale uten at han eller hun har foretatt seg noe aktivt med sikte på kjøp.

Tilbudet kan heller ikke rettes til mindreårige. Som kjent kan normalt ikke barn inngå bindende avtaler om kjøp og salg, og det kan av den grunn reises spørsmål om selve handlingen; å tilby barn å kjøpe bildene rammes av urimelighetskriteriet i § 1.

Forbrukerombudet antar at markedsførings- og salgsmetoden ikke kommer i strid med markedsføringsloven dersom følgende forutsetninger følges:

1. Foreldre får melding om fotograferingen og får anledning til å si fra at de ikke ønsker fotografering av sitt barn.

2. Foreldre som ikke ønsker det, skal slippe å ta med seg bilder hjem fra skole/barnehage, dette gjelder også de foreldre som ikke har reservert seg mot fotografering. Bildene blir da returnert av personalet. Poenget med dette er at de som forholder seg passive ikke skal bli bundet økonomisk, eller være nødt til å foreta seg noe (retur av bildene) for å unngå økonomiske forpliktelser.
3. De som tar med seg bilder hjem, skal informeres om hva det vil innebære av forpliktelser.
4. For å unngå et urimelig kjøpepress må utlevering av bildene ikke skje gjennom barna, men direkte til den voksne som eventuelt skal betale for bildene.
5. Umyndige elever skal ikke kunne bestille bildene til gjennomsyn, med dertil tilhørende returforpliktelser. En slik metode må anses som gjeldsstiftelse i vergemålslovens forstand som den mindreårig ikke har adgang til. Dette gjelder selv om forutsetningen er at gjelden skal dekkes av egne rådighetsmidler. Tilbudet og betalingsforpliktelsene må derfor rettes til foresatte for ikke å anses i strid med mfl § 9a som kan forby urimelige avtalevilkår.
6. Det anses ikke tilstrekkelig at bestillingsblanketten har en tekst der foresatte må underskrive dersom den som bestiller bildene er under 18 år da vergemålsloven fastsetter at vergen heller ikke kan forplikte den umyndige til en gjeldsavtale uten overformynderiets samtykke. Det er således ikke tilstrekkelig at vergen godkjenner den umyndiges bestilling med sin underskrift. Bestillingsblanketten må være klar på dette punkt slik at det tydelig fremgår at det er den foresatte som bestiller i sitt navn og at fakturaene utstedes til disse. Dette kan gjøres ved at det fremkommer en egen linje hvor foresatte skal undertegne som bestiller.

Dersom De ønsker ytterligere opplysninger er De velkommen til å ta kontakt.

Med vennlig hilsen

Bjørn Erik Thon
konst. forbrukerombud